

Afval Jaarverslag 2019

Bestuurscommissie Afvalinzameling
Land van Cuijk en Boekel

Colofon

Opdrachtgever	: Bestuurscommissie Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel
Status	: Definitief
Datum	: 30-04-2020
Auteur/projectleider	: J. Bens
Mede gezien door	: A. Peeters
Autorisatie	: A. Peeters

paraaf:

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	3
1. Inleiding.....	4
2. Het Bestuur	4
2.1 Samenstelling	4
2.2 Vergaderdata	4
3. Beleidsondersteuning	5
3.1 Doelstelling	5
3.2 Vernieuwde afvalinzameling heeft geleid tot minder restafval	5
3.3 Landelijke toename kosten en afname vergoedingen	5
4. Communicatie en voorlichting.....	9
5. Zwerfafval	11
6. Inzameling.....	13
6.1 Inzameling aan huis.....	13
6.2 Inzamelgegevens.....	15
6.3 Inzameling snoeihout buitengebied.....	16
6.4 Stichting Actief	16
7. Milieustraten.....	17
8. (Landelijke) Ontwikkelingen	18
8.1 Hogere kosten, lagere inkomsten	18
8.2 Ontwikkeling nascheiding	18
8.3 Kwaliteit kunststof (PMD), papier en textiel	18
8.4 Tot slot	19

1. INLEIDING

Dit is het veertiende en tevens laatste jaarverslag van de Bestuurscommissie Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel (hierna BCA). In dit beknopte verslag kunt u lezen wat de belangrijkste ontwikkelingen waren op het gebied van huishoudelijk afval in 2019. Naast de jaarrekening, waarin de 'harde' cijfers staan vermeld, is er behoefte aan een meer beschrijvend jaarverslag. Dit verslag is niet uitputtend, maar beschrijft de highlights van 2019. Ook landelijke ontwikkelingen die van invloed waren op de lokale afvalinzameling worden kort genoemd.

Dit jaarverslag heeft betrekking op het jaar 2019. Tot en met 31 december 2019 was de BCA onderdeel van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN). Op 1 januari 2020 is de GR Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel inwerking getreden.

2. HET BESTUUR

De BCA is op 1 november 1988 opgericht door de gemeenten Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill en Sint Hubert en Sint Anthonis. In 2000 is de gemeente Boekel toegetreden. De gemeenten hebben aan het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Brabant Noord (de ODBN) de gemeentelijke taken met betrekking tot afvalinzameling overgedragen. Het Algemeen Bestuur heeft deze taak opgedragen aan de BCA. De leden van de BCA worden aangewezen door de raden van de deelnemende gemeenten. Per gemeente wordt één lid aangewezen. De bevoegdheden van de BCA zijn te besluiten tot privaatrechtelijke rechtshandelingen, het vaststellen van uitvoeringsregels en het nemen van aanwijzingsbesluiten krachtens de afvalstoffenverordening.

De BCA is verantwoordelijk voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen van de circa 100.000 inwoners in haar werkgebied. De werkzaamheden zijn voor een groot deel neergelegd bij de ODBN. De ODBN adviseert de BCA, verzorgt het contractmanagement, communiceert naar de inwoners en voert het secretariaat.

2.1 Samenstelling

De samenstelling van de BCA was in 2019 als volgt:

- de heer M. Tielemans (Boekel)
- de heer J. Verstraaten (Boxmeer)
- de heer G. Stoffels (Cuijk) (voorzitter)
- de heer B. Peeters (Grave)
- de heer J. van den Boogaart (Mill en Sint Hubert) (vicevoorzitter)
- de heer H. Bellemakers (Sint Anthonis)
- de heer J. Lenssen (ODBN) (secretaris)

2.2 Vergaderdata

De BCA is in 2019 zes keer bij elkaar gekomen om te vergaderen. Dit was op de volgende data: 28 maart, 16 mei, 4 juli, 3 oktober, 24 oktober en 19 december. Ongeveer twee weken voorafgaand aan de vergadering vond een Ambtelijk Vooroverleg plaats.

3. BELEIDSONDERSTEUNING

In 2019 is de Jaarrekening 2018 opgesteld en vastgesteld. Daarnaast zijn het Afval Jaarverslag 2018, de Begroting 2020 en het Afval Jaarprogramma 2020 opgesteld en door de BCA vastgesteld.

3.1 Doelstelling

Samen werken aan 100% afvalscheiding in 2030

Het bestuur heeft een afvalvisie vastgesteld. Het doel is om in 2030 100% afvalscheiding te realiseren.

3.2 Vernieuwde afvalinzameling heeft geleid tot minder restafval

Om toe te werken naar de doelstelling worden inwoners bij het gescheiden aanbieden van grondstoffen en herbruikbare stoffen per 1 februari 2017 verder gefaciliteerd. De focus in de benadering van inwoners ligt op het positieve gedrag en de norm.

Fijn restafval in blauwe tariefzakken

Het restafval in de blauwe tariefzakken is in 2019 nog verder afgenomen.

Gemiddelde hoeveelheid restafval in blauwe tariefzakken	
Jaar	kg/inwoner
2016	45
2017	33,5
2018	32
2019	30

Grof restafval (milieustraten en op afroep aan huis)

Sinds 1 februari 2017 wordt het ongescheiden grof restafval machinaal nagescheiden. De verwerker haalt hiermee 25% aan grondstoffen uit het grof restafval. De afname van de gemiddelde hoeveelheid grof restafval per inwoner is weergegeven in onderstaande tabel.

jaar	Hoeveelheid grof restafval (na nascheiding) gem. [kg/inw]
2016	17,5
2017	12,5
2018	10,4
2019	9,7

Door de aanpassing van de routing op de milieustraat, het handmatig nasorteren van het grof restafval op de milieustraat door IBN en het gewijzigde tarief voor grof restafval is ook de hoeveelheid grof restafval verder afgenomen. In totaal is de hoeveelheid restafval (fijn en grof) in 2019 ten opzichte van 2018 met **6%** afgenomen. De laatste procenten vergen een grotere inspanning (80-20 regel).

3.3 Landelijke toename kosten en afname vergoedingen

In 2018 en 2019 is duidelijk geworden dat afvalbeheerkosten toenemen. Vrijwel iedere gemeente heeft hiermee te maken. Aan deze ontwikkeling liggen verschillende oorzaken ten grondslag, namelijk:

- contractueel bepaalde indexeringen;

- een van Rijksweg de afvalstoffenbelasting per 1 januari 2019 verhoogd met € 18,91 per ton (van € 13,21 naar € 32,12 per ton). Gemeenten betalen dit voor iedere ton afval dat gestort of verbrand wordt.
- een toename van de kosten voor het nasorteren van PMD. Enerzijds door meer ingezameld volume, anderzijds omdat de verwerkingstarieven zijn gestegen.
- daarentegen zijn de vergoedingen die gemeenten ontvangen van Stichting Afvalfonds in het kader van de productenverantwoordelijkheid verder afgenomen. Dit is een landelijk gegeven en deze daling zet de komende jaren door.
- betere afvalscheiding resulteert in:
 - meer gescheiden ingezameld gft-afval, waardoor de verwerkingskosten hoger zijn;
 - minder verkochte tariefzakken, waardoor de opbrengsten uit de verkoop van tariefzakken lager zijn. Daarentegen nemen de kosten voor de inwoner voor de aanschaf van tariefzakken gemiddeld gezien verder af.

Maatregelen ter voorkoming van verdere stijging gemeentelijke bijdrage

Om de kosten rechtvaardiger te verdelen “de aanbieder betaalt meer” heeft het bestuur in 2018 besloten om per 1 augustus 2018 de volgende maatregelen door te voeren:

- het invoeren van een tarief van € 7,50 tot $\frac{1}{2}$ m³ (en € 15,- van $\frac{1}{2}$ m³ tot 1 m³, etc.) voor A en B hout, gips, grond, puin en harde kunststoffen.
- Het invoeren van een tarief van € 7,50 tot 2 m³ (en € 15,- van 2 m³ tot 4 m³, etc.) voor tuinafval.
- het verhogen van het tarief voor reeds betaalde stromen (grof restafval, dakleer en C-hout) met € 3,- per $\frac{1}{2}$ m³ van € 12,- tot $\frac{1}{2}$ m³ naar € 15,- tot $\frac{1}{2}$ m³.
- het verhogen van het tarief voor de inzameling van grof huishoudelijk afval op afroep met € 3,- per $\frac{1}{2}$ m³ van € 13,- tot $\frac{1}{2}$ m³ naar € 16,- tot $\frac{1}{2}$ m³.

Daarnaast is de verkoopprijs van de tariefzak per 1 januari 2019 verhoogd:

- 30 liter zak van € 0,625 in 2018 naar € 0,75 in 2019;
- 60 liter zak van € 1,25 in 2018 naar € 1,50 in 2019.

Overigens kunnen inwoners de meeste afvalsoorten nog steeds gratis aanbieden op de milieustraten.

Bij dit besluit heeft de BCA de afweging gemaakt tussen service voor inwoners en het principe ‘de aanbieder betaalt’. Vaak wordt gedacht dat grondstoffen die te recyclen zijn altijd geld opleveren. Dit is lang niet altijd het geval. Aan de verwerking van bovengenoemde stromen zijn netto kosten verbonden, terwijl ze wel volledig gerecycled kunnen worden. Dit geldt ook voor tuinafval. Naast het milieuaspect is afvalscheiding financieel voordeliger dan het als restafval te moeten verbranden.

Naast de reguliere taken voor de BCA zijn de volgende activiteiten in 2019 uitgevoerd:

- Verlenging afvalovereenkomsten;
- Afschaffing tarief tuinafval;
- Evaluatie tarieven milieustraten;
- Visievorming circulaire economie;
- Uitvoeren beleidsmatig kostenonderzoek;
- Renovatie vloestofdichte vloer milieustraat Haps;
- Voorbereidingen voor het aangaan van de GR Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel;
- Voorbereidingen taakoverdracht GR Afvalinzameling naar Werkorganisatie CGM;

Verlenging afvalovereenkomsten

Conform BCA besluiten zijn in 2019 de meeste overeenkomsten voor de inzameling en -verwerking van huishoudelijk afval, levering van inzamelmiddelen en inhuur van milieustraatpersoneel voor de periode na 31 december 2019 verlengd.

Door gewijzigd inzicht in de marktsituatie van oud papier en karton heeft de BCA besloten om de voorbereidingen van een Europese aanbesteding te stoppen en de overeenkomst met Peute Papierrecycling BV in ieder geval met een jaar te verlengen (tot en met 31 december 2020). Oud papier inzamelende verenigingen en gemeenteraden van de bij de BCA aangesloten gemeenten zijn hierover per brief geïnformeerd.

Afschaffing tarief tuinafval

Naar aanleiding van een uitgebreide evaluatie heeft de BCA op 16 mei 2019 besloten om het tarief voor tuinafval op milieustraten per 1 augustus 2019 af te schaffen. Dit besluit is genomen vanuit een integrale benadering en rekening houdend met toekomstige ontwikkelingen.

Renovatie vloestofdichte vloer milieustraat Haps

Om te borgen dat voldaan wordt aan de vereisten en wetgeving is de vloestofdichte vloer van de milieustraat Haps in het najaar van 2019 gerenoveerd en gekeurd

Evaluatie tarieven milieustraten

De BCA heeft op 19 december 2019 de “Evaluatie tarieven milieustraten 1 augustus 2018” vastgesteld. De monitoring van ingezamelde hoeveelheden, bezoekersaantallen en dumpafval wordt in 2020 gecontinueerd. De vervolgevaluatie met een concreet advies wordt voor de vergadering van het AB van de GR Afvalinzameling van juli 2020 ter besluitvorming geagendeerd.

Visievorming circulaire economie

De circulaire economie is een economisch systeem dat bedoeld is om de herbruikbaarheid van grondstoffen en producten te maximaliseren en waarde vernietiging te minimaliseren.

In 2019 heeft een ambtelijke en een bestuurlijk ambtelijke sessie plaatsgevonden in het kader van de circulaire economie. In 2019 is een concept visiedocument opgesteld “Transitie naar een Circulaire Economie”. Met dit visiedocument in de achterzak hebben de ambtenaren en bestuurders van Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel hierover doorgepraat. In mei 2019 heeft een ambtelijke sessie hierover plaatsgevonden en in juli 2019 een bestuurlijke sessie. Het resultaat van beide sessies was een ‘Fruitboom’. In de ‘fruitbomen’ hangen de eerste ideeën over wat er bij een circulaire economie komt kijken. Onderscheid is gemaakt tussen hoog- en laaghangend fruit dat vervolgens ‘geoogst’ kan worden. De volgende stap die gezet wordt, is om met de bestuurders en ambtenaren van Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel de volgende vragen te beantwoorden:

- Wat is het wensbeeld van en voor Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel in 2025 en 2030?

- Wat betekent 100% afvalscheiding (0 kilogram restafval, zo zuiver mogelijke grondstoffen, of een combinatie van beide)?
- Wat is het de BCA waard om dit wensbeeld te realiseren?

Ook wordt in het eerste kwartaal van 2020 een werksessie circulaire economie voor raadsleden van het Land van Cuijk en Boekel georganiseerd.

Uitvoeren beleidsmatig kostenonderzoek

Landelijk nemen afvalbeheerkosten toe. Dit wordt veroorzaakt door verschillende ontwikkelingen, zoals:

- verhoging van de afvalstoffenbelasting door het Rijk voor het storten en verbranden van afval;
- lagere vergoedingen voor kunststof verpakkingsmateriaal door landelijke afspraken tussen Afvalfonds Verpakkingen en VNG;
- Dalende opbrengsten voor oud papier en textiel door marktontwikkelingen;

Conform het door de BCA vastgestelde jaarprogramma BCA 2019 heeft een extern bureau (De Jonge Milieuadvies (JMA)) onderzoek uitgevoerd naar kostenbesparende beleidsmaatregelen, waarbij de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval integraal is gezien. Onder andere de volgende onderwerpen zijn belicht:

- de spreiding van milieustraten, efficiëntie van de logistiek op en vanaf de milieustraten;
- toename marktwerking bij bepaalde opdrachten;
- een mogelijke afwijkende inzamelfrequentie (of op afroep) in het buitengebied;
- een mogelijke afwijkende inzamelfrequentie voor gft-afval in de winterperiode.

De hoofdconclusie van het door uitgevoerde onderzoek is dat de BCA zeker op het goede spoor zit. De BCA behoort al jaren tot de koplopers in Nederland. Er wordt een hoog milieurendement behaald tegen lage kosten.

In 2020 worden mogelijke maatregelen verder uitgewerkt in concrete voorstellen voor het AB van de GR Afvalinzameling.

Eén kostenbesparende maatregel die al per 2020 ingaat is de bijstelling van de inzamelfrequentie voor GFT-afval in de wintermaanden van wekelijks naar eenmaal per twee weken. Daarnaast stappen gemeenten per 1 april 2020 over naar het inzamelmodel voor PMD. Hierdoor komen kosten voor post-collection (logistiek vanaf overslaglocatie, sorteren en vermarkten) van PMD te vervallen. Tevens worden risico's teruggelegd bij het verpakkend bedrijfsleven (Afvalfonds Verpakkingen).

Vorbereidingen voor het aangaan van de GR Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel

In 2019 zijn voorbereidingen getroffen om een afzonderlijke GR Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel op te richten. De GR is op 24 december 2019 conform de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gepubliceerd. Daarmee is de GR Afvalinzameling per 1 januari 2020 in werking getreden.

Vorbereidingen taakoverdracht GR Afvalinzameling naar Werkorganisatie CGM

In 2019 zijn voorbereidingen getroffen om de taakuitvoering voor de GR Afvalinzameling van de ODBN aan Werkorganisatie CGM over te dragen. Tevens gaat het ODBN personeel, dat direct belast is met de taakuitvoering, over naar Werkorganisatie CGM. De voorbereidingen voor taakoverdracht worden gecontinueerd in het eerste kwartaal van 2020. De Werkorganisatie CGM neemt de taak en het personeel over per 1 april 2020.

4. COMMUNICATIE EN VOORLICHTING

Bij het uitvoeren van het vastgestelde afvalbeleid en het verkrijgen van draagvlak bij de inwoners is communicatie van groot belang. Om dit belang te onderstrepen zijn in 2019 verschillende communicatie- en voorlichtingsactiviteiten uitgevoerd. In 2019 is een nieuwe Afvalkalender verspreid, zijn diverse afvalartikelen in de lokale en regionale media gepubliceerd en zijn diverse voorlichtingsprojecten uitgevoerd. Naast de reguliere communicatie- en voorlichtingsactiviteiten is in 2019 veel aandacht besteed aan het voorkomen van zwerfafval.

Huisstijl

In het kader van zwerfafval hebben we een communicatiecampagne ontwikkeld. Daarin is ook een opfrissing van het logo en huisstijlkleuren meegenomen. In de loop van 2020 zullen we gefaseerd deze nieuwe huisstijl doorvoeren in de diverse communicatiemiddelen.

Website

Om de inwoners van het Land van Cuijk en Boekel nog beter van dienst te zijn, is voor de afvalinzameling in deze regio de website www.afvalaanbieden.nl actueel gehouden. Naast informatie over inzameldagen, is op de website ook informatie te vinden over de milieustraten, kunnen inzamelmiddelen worden aangevraagd, kunnen klachten worden ingediend en vindt men de laatste nieuwtjes met betrekking tot de afvalinzameling in het Land van Cuijk en Boekel. Op de website kunnen inwoners ook hun adresgegevens invoeren, waarna een PDF-versie van hun adres specifieke afvalkalender verschijnt. Ook vinden inwoners hier informatie over hoe afvalstromen aangeboden kunnen worden en, indien van toepassing, welke kosten hieraan verbonden zijn.

Afvalkalender

De afvalkalender 2019 is in december 2018 verspreid. Eerder is gebleken dat inwoners erg veel waarde hechten aan papieren informatie, zoals de papieren afvalkalender. Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel vindt het belangrijk dat inwoners gemakkelijk aan informatie over afvalinzameling en -scheiding komen. Het blijkt dat de papieren afvalkalender een belangrijke informatiebron is.

AfvalApp

De AfvalApp is een applicatie voor smartphone en tablet waarmee snel en overzichtelijk informatie over de afvalinzameling toegankelijk is. De App is gratis te downloaden en te vinden in de AppStore of Google Play Store onder DeAfvalApp. De AfvalApp bevat inzameldata, informatie over de verschillende afvalsoorten, adressen en telefoonnummers. Op een kaartje in de App kan men tevens de dichtstbijzijnde milieustraat vinden.

Twitter

Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel heeft een Twitter account: @BCA_LvCB. Hier delen we nieuwsberichten die op de website staan. We geven ook tips over hoe je afval kunt voorkomen en hoe je afval (makkelijker) kunt scheiden. Naast het versturen van tweets en dus het zenden van boodschappen, 'luisteren' we ook wat er op Twitter gebeurt. Heeft een inwoner een vraag of opmerking dan reageren we daarop. Ook relevante tweets van andere partijen delen we via ons Twitter-account.

Dag- en weekbladen, wijkkrantjes en overige media

De nieuwsberichten, over onder andere verplaatste inzameldagen, zijn op de gemeentepagina's in de weekbladen gepubliceerd. Door het jaar heen zijn diverse persberichten, over bijvoorbeeld de goede prestaties van de BCA, verzonden naar de regionale dagbladen, wijkkrantjes en overige media, zoals lokale tv.

Raadsinformatiebrief

De BCA is door de gemeenteraden van het Land van Cuijk en Boekel gemandateerd om besluiten te nemen over beleid, contractvorming en de uitvoeringsregels behorende bij de afvalstoffenverordening. Raden hebben in die zin dus geen rol binnen dit proces. Wel zijn raadsleden volksvertegenwoordigers en laten het geluid van de inwoners horen. Daarom is het van belang om goed naar deze groep te luisteren én hen op de hoogte te houden van de uitvoering van het afvalbeleid. Daarom hebben we in 2019 regelmatig een informatiebrief naar de raadsleden verzonden.

5. ZWERFAFVAL

In de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 is afgesproken dat alle Nederlandse gemeenten samen jaarlijks € 20 miljoen kunnen ontvangen en kunnen besteden aan extra maatregelen ter voorkoming van zwerfafval. In 2019 zijn in het kader van deze zwerfafvalvergoeding enkele projecten uitgevoerd.

Regionale communicatiecampagne zwerfafval

In 2019 is een communicatiestrategie opgesteld waarbij de verbinding wordt gelegd tussen de verschillende zwerfafvalonderwerpen.

- Ontwikkelen van één campagne / gezicht voor inzameling huishoudelijk afval én zwerfafval
- Huisstijl / gezicht doorvoeren op 'natuurlijk' moment (wanneer communicatiemiddelen vernieuwd / nieuw geproduceerd / in herdruk genomen worden)

Doel was verbinding, herkenbaarheid, lokale betrokkenheid, community creëren en zichtbaarheid vergroten. Hiervoor is een campagneconcept ontwikkeld en is SchonBezig! gelanceerd. Hiervoor is een logo ontwikkeld, diverse sociale mediakanalen in het leven geroepen, campagnemateriaal voor de zwerfafvalvrijwilligers gemaakt en is het eerste zaadje geplant voor interventies om bijplaatsing bij brengcontainers (textiel en glas) tegen te gaan. Deze interventies worden in 2020 in afstemming met de gemeentelijke buitendiensten verder uitgevoerd.

Duurzame gedragsoptimalisatie

Sturing op 'automatisch' gedrag via inzichten en technieken van wetenschappelijke instituten en uit praktijkonderzoek met betrekking tot zwerfafval en/of bijplaatsingen.

- Pilots draaien om bijplaatsingen brengcontainers te bestrijden
- Kennisvergaring door volgen training gedragsverandering van D&B

Doel was duurzame gedragsverandering van burgers t.a.v. (zwerf)afval, met als ultiem doel het terugdringen van zwerfafval en bewustere omgang met afval. In overleg met buitendiensten van gemeenten hebben we in Cuijk en Boxmeer in totaal 6 locaties aangewezen waar we door middel van pilots onderzoeken welke interventies (het beste) werken. We testen:

- Containertuintjes
- Containercoating met pictogrammen die duidelijk maken wat het doelgedrag is
- Borden waarop we de norm aangeven

Netwerk Zwerfafval

De participatie van zwerfafvalvrijwilligers wordt verder vergroot. Focus ligt op faciliteren en waarderen. Het netwerk wordt versterkt door persoonlijk contact.

- Digitale nieuwsbrieven
- Bijeenkomsten / excursies
- Werving nieuwe vrijwilligers door o.a.
- Aanschaf opschoonmaterialen
- Maken en ontsluiten kaarten opschoongebieden

Doel is het behouden van de huidige leden, werven van nieuwe leden, dekking van 'witte vlekken' en met de inzet van vrijwilligers bestrijden van zwerfafval. Door zichtbaar schoonmaken beogen we ook het voorkomen van zwerfafval. We hebben een excursie georganiseerd naar de ARN in Weurt voor onze vrijwilligers. Dit om hen extra te waarderen dit jaar en dat in het kader van het 10-jarig bestaan van het

Netwerk Zwerfafval. Ook hebben we in iedere gemeente een eindejaarsbijeenkomst georganiseerd om ervaringen uit te wisselen. Als dank kregen de vrijwilligers een kerstpresentje. Verder hebben we extra opschoonmaterialen aangeschaft, het aanmeldproces geprofessionaliseerd en een aantal nieuwsbrieven verstuurd.

Landelijke Opschoondag

Bekendheid LOD vergroten door: maatwerk PR-materiaal; gericht gebruik lokale media; deelnemen aan lokale evenementen; persoonlijke telefonische benadering van (potentiele) deelnemers; actieve rol sleutelfiguren en medewerkers bij werving deelnemers.

- Voorbereidingen LOD 2020
- Aanschaf promotiematerialen
- Aanschaf opschoonmaterialen

Doel is het vergroten van het aantal deelnemers. In 2019 hebben we weer een groei in het aantal deelnemers gezien. Ook heeft het 22 nieuwe vrijwilligers voor het Netwerk Zwerfafval opgeleverd. Voor 2020 hopen we op nog meer deelnemers, mede door lokaal maatwerk te leveren als het gaat om activiteiten voor de werving.

Monitoring Minimaal

We hebben in het najaar op 50 meetlocaties gemonitord. We houden hierbij de 4 CROW beeldmeetlatten voor zwerfafval aan. Op basis van een analyse van de monitoringsgegevens passen we indien relevant en mogelijk het zwerfafvalbeleid aan.

Doelen:

- Inzicht in de huidige zwerfafvalcijfers
- Inzicht in beleidsambities
- Inzicht in gerealiseerde beeldkwaliteit
- Een passend zwerfafvalbeleid en relevante zwerfafvalactiviteiten

BeestenBende

De Beestenbende richt zich primair op bewustwording van scholieren om zodoende op latere leeftijd een gedragseffect te realiseren. De activiteiten zijn zichtbaar voor de ouders, maar ook voor andere inwoners wat tot verdere bewustwording leidt.

Doelen:

- Groeiende en blijvende bewustwording ten aanzien van zwerfafval
- Werven van vrijwilligers voor het Netwerk Zwerfafval
- Meer actieve deelnemers aan de LOD
- Versterken band met de vrijwilligers in het Netwerk Zwerfafval en de LOD

In totaal heeft het BeestenBende team 16 scholen bezocht en hebben ruim 1350 leerlingen gehoord over de uitdaging rond zwerfafval en wat je er zelf aan kunt doen. Totaal aantal nieuwe BeestenBenders is 317.

6. INZAMELING

6.1 Inzameling aan huis

Wekelijkse inzameling GFT-afval

GFT-afval wordt per 1 februari 2017 het hele jaar door wekelijks ingezameld. De wekelijkse zomerinzameling is ingegeven om geuroverlast en onhygiënische toestanden (maden en dergelijke) te voorkomen. Daarnaast leidt het tot minder restafval, omdat keukenafval (etensresten) in de gft-container.

Inzameling PMD

De inzameling van plastic verpakkingsmateriaal, metalen verpakkingen (blik) en drankenkartons is in 2019 ongewijzigd gebleven.

Inzameling textiel

In alle gemeenten, met uitzondering van de gemeente Mill en Sint Hubert is textiel zowel in het voorjaar als in het najaar aan huis ingezameld.

Hoeveelheid restafval in blauwe tariefzak

Door de wekelijkse inzameling van GFT-afval wordt minder restafval in de blauwe tariefzak aangeboden. Gemiddeld is in 2019 per inwoner 30 kilogram restafval in blauwe tariefzakken ingezameld. Er zijn slechts zeer weinig gemeenten in Nederland waarin dit ook gerealiseerd wordt. In onderstaande tabel is weergegeven wat gemiddeld per inwoner aan restafval is ingezameld.

Gemiddelde hoeveelheid fijn restafval (blauwe tariefzak) per inwoner per jaar [kg/inw/jr]											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Land van Cuijk en Boekel	65	58	57	55	54	55	49	44	33,5	32	30
Nederland*	235	226	224	219	210	206	200	190	179	171	n.b.

*bron: CBS

In 10 jaar tijd is de ingezamelde hoeveelheid restafval in blauwe tariefzakken met meer dan de helft afgenomen.

Inwoners hebben daardoor ook minder blauwe tariefzakken nodig. Hierdoor zijn de jaarlijkse gemiddelde kosten per huishouden in ruim tien jaar tijd meer dan gehalveerd (van € 42,90 in 2008 naar € 17,40 in 2019).

Ontwikkeling tariefzakken					
jaar	gemiddeld aantal tariefzakken per huishouden per jaar		prijs per tariefzak [€]	gemiddelde kosten tariefzak per huishouden [€/huishouden/jaar]	
2008	39		€ 1,10	€ 42,90	
2009	30		€ 1,10	€ 33,00	
2010	24		€ 1,10	€ 26,40	
2011	25		€ 1,10	€ 27,50	
2012	22		€ 1,10	€ 24,20	
2013	22		€ 1,10	€ 24,20	
2014	22		€ 1,10	€ 24,20	
2015	19		€ 1,10	€ 20,90	
2016	17		€ 1,25	€ 21,25	
2017	2,3	30 liter zak	€ 0,625	€ 1,41	totaal € 16,25
	12	60 liter zak	€ 1,25	€ 14,84	
2018	1,3	30 liter zak	€ 0,625	€ 0,80	totaal € 16,04
	12	60 liter zak	€ 1,25	€ 15,24	
2019	1,7	30 liter zak	€ 0,75	€ 1,26	totaal € 17,40
	11	60 liter zak	€ 1,50	€ 16,15	

6.2 Inzamelgegevens

Voor de inzameling van afval zijn contracten afgesloten met diverse partijen. De contractanten geven jaarlijks de hoeveelheden ingezameld afval door aan Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel. Tevens worden alle weegbonnen geregistreerd. In onderstaande tabel staan de hoeveelheden voor de jaren 2012 t/m 2019 vermeld. De totale hoeveelheid restafval (fijn en grof) is in 2019 wederom verder afgenomen.

Soort afval	Hoeveelheid (ton)							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gft-afval	16.547	16.113	17.714	17.593	17.700	20.430	21.730	22.892
Restafval	5.413	5.288	5.376	4.839	4.296	3.298	3.177	2.971
Grof restafval	2.268	1.638	1.361	1.587	1.728	1.223*	1.033*	967*
Papier - verenigingen milieustraat	6.371 175	6.153 145	5.860 147	5.802 154	5.653 153	5.378 186	5.236 167	5.102 136
Textiel	279	n.b.	640	674	683	762	765	813
Glas	2.737	2.420	2238	2.472	2.405	2.419	2.481	2.448
Plastic verpakingsafval/PMD	1.849	1.880	1.771	2.579	3.107	3.432	3.765	3.806
KCA	146	139	139	141	152	159	153	151
Hout	2.971	2.110	2.369	2.552	3.160	2.463	3.013	1.916
IJzer	283	212	215	181	194	292	286	198
Tuinafval + kerstbomen	7.986 50	7.267 47	7.726 33	7.558 55	7.612 54	7.200 108	6.532	4.721
EPS	0	4	9	7	8	8	5	6
Gips	0	76	96	100	100	92	89	81
Harde kunststoffen	0	110	137	147	148	154	187	133
Zacht puin	260	206	163	205	219	199	134	73
Puin	9.011	7.869	8.181	8.197	8.813	8.534	6.913	3.489
Grond	817	757	773	632	893	780	658	283
Vlakglas	137	95	95	90	94	103	118	101
Asbest	196	157	145	196	213	201	266	189
Elektr(on)ische apparaten	484	450	450	437	454	456	508	466
Dakleer	167	117	109	141	119	140	149	94

*hoeveelheid grof restafval na handmatige en machinale nascheiding.

Cijfers 2019 onder voorbehoud

6.3 Inzameling snoeihout buitengebied

In het voorjaar van 2019 heeft in de gemeenten binnen het Land van Cuijk en Boekel wederom een project plaatsgevonden waarbij snoeihout afkomstig van onderhoud aan landschapselementen in het buitengebied gescheiden wordt ingezameld en duurzaam wordt verwerkt. Met het ingezamelde snoeihout is in 2019 duurzame energie opgewekt bij de Biomassa Centrale Cuijk, waardoor bespaard wordt op het gebruik van fossiele brandstoffen. In onderstaande tabel is voor 2013 tot en met 2019 aangegeven bij hoeveel aanbieders snoeihout is ingezameld en hoeveel snoeihout is ingezameld.

Jaar	aantal aanbieders	Ingezameld tonnage [ton]
2013	283	744
2014	363	942
2015	375	919
2016	396	913
2017	544	1.013
2018	363	900
2019	362	910

Daarnaast is in 2019 voor het vijfde jaar agrariërs de mogelijkheid geboden om op vier dagen groenafval te brengen.

6.4 Stichting Actief

Stichting Actief creëert werkervaringsplaatsen voor mensen met een meer dan gemiddelde afstand tot de arbeidsmarkt. Vanuit de doelstelling re-integratie werkt Stichting Actief daarbij nauw samen met uiteenlopende partijen om de doorstroom van medewerkers in het arbeidsproces te bevorderen.

Sinds een aantal jaren voert Stichting Actief werkzaamheden uit voor de BCA. De Stichting haalt koel- en vrieskasten en herbruikbare goederen op bij inwoners van het Land van Cuijk en Boekel op. Ook zet Stichting Actief de gft-containers uit in de regio, neemt de kapotte exemplaren in en repareert deze indien mogelijk.

Daarnaast stimuleert de Stichting hergebruik van goederen en kleding, wat bijdraagt aan een vermindering van restafval. Het kringloopbedrijf van Stichting Actief zamelt gebruikte artikelen in. Bruikbare artikelen, zoals meubels, kleding, boeken, curiosa en elektr(on)ische apparaten worden schoongemaakt en opnieuw in circulatie gebracht via kringloopwinkels in Cuijk en Boxmeer. Dit is goed voor mens en milieu, omdat op deze manier minder nieuwe producten geproduceerd hoeven te worden. Mensen met een beperkt budget kunnen bovendien voordelig aan goede huisraad komen. Daarnaast biedt Stichting Actief mensen een zinnige werkplek die nieuwe perspectieven op regulier werk dan wel werk in een beschutte omgeving of dagbesteding biedt.

In 2019 verzorgde Stichting Actief voor de BCA ook de inzameling van grof huishoudelijk afval op afroep en de distributie van de blauwe tariefzakken. Voor deze diensten ontvangt Stichting Actief jaarlijks een vergoeding van de BCA. Door inzet van Stichting Actief geeft de BCA invulling aan de gemeentelijke sociale doelstellingen.

7. MILIEUSTRATEN

Inwoners van de gemeenten in het Land van Cuijk en Boekel kunnen met hun grof huishoudelijk afval terecht op de milieustraat in Haps of op de minimilieustraat in hun gemeente.

Aangeboden afval

In 2019 is bijna 33.200 keer grof huishoudelijk afval aangeboden op de milieustraat in Haps. Bij de groenstraat in Haps (Den Ouden) is 16.900 keer grof tuinafval aangeboden. Inwoners konden tuinafval op de groenstraat in Haps en de minimilieustraten per 1 augustus 2019 weer gratis aanbieden. Op de minimilieustraten in het Land van Cuijk en Boekel is in totaal ruim 21.800 keer afval aangeboden.

Compostactie

Inwoners kunnen het hele jaar door gratis compost afhalen van de groenstraat in Haps (max. 1 m³ per keer). Daarnaast vindt op iedere minimilieustraat zowel in het voorjaar als in het najaar gedurende 4 weken een compostactie plaats.

Wecycle actie

Wecycle voert een langlopende campagne rond de gemeentelijke milieustraat als inleverlocatie voor afgedankte kleine elektrische apparaten en energiezuinige lampen.

Bezoekers

Op de minimilieustraten zijn in 2019 ten opzichte van 2018 ongeveer 12.650 (37%) minder bezoekers geweest. In 2017 waren er ten opzichte van 2016 ook minder bezoekers, namelijk 6.800 bezoekers minder dan in 2016. Op de milieustraat en de groenstraat Haps zijn in 2019 bijna 25.500 (34%) minder bezoekers geweest dan in 2018. Een mogelijke verklaring hiervoor is de wekelijkse inzameling van gft-afval per 1 februari 2017. Hierdoor wordt minder tuinafval op milieustraten ingezameld en meer gft-afval.

Bezoekers zijn verplicht om geldige legitimatie te tonen en bedrijfsafval wordt geweigerd.

Medewerkers

In 2019 zijn op basis van een in 2016 uitgevoerde Europese aanbestedingsprocedure medewerkers van IBN ingehuurd voor de milieustraten. Conform overeenkomst dient IBN ervoor te zorgen dat minimaal 25% van het totaal van de ureninzet bestaat uit medewerkers die ondersteuning nodig hebben bij het maatschappelijk participeren.

8. (LANDELIJKE) ONTWIKKELINGEN

Over afval is in 2019 veel te doen geweest. Het onderwerp staat vol in de schijnwerpers en op agenda's. In de (lokale, regionale en landelijke) pers verschenen regelmatig berichten over bijvoorbeeld de kwaliteit van PMD, oud papier en textiel. De aandacht voor circulaire economie in Nederland en de 100-kilogramdoelstelling voor huishoudelijk restafval in het publiek kader maken dat zeer veel gemeenten, naar voorbeeld van de BCA, werken aan verdergaande afvalscheiding. Ook bestaan er in den lande plannen voor nascheiding. En dan te weten dat bijna de helft van de gemeenten diftar en/of omgekeerd inzamelen al heeft ingevoerd en zo'n 40 gemeenten al werken met een combinatie van bron- en nascheiding.

De belangrijkste ontwikkelingen en de gevolgen voor het Land van Cuijk en Boekel worden hieronder kort toegelicht.

8.1 Hogere kosten, lagere inkomsten

De kosten voor afvalverwerking nemen toe. Zo is van Rijksweg de afvalstoffenbelasting per 1 januari 2019 verhoogd met € 18,91 per ton (van € 13,21 naar € 32,12 per ton). Gemeenten betalen dit voor iedere ton afval dat gestort of verbrand wordt.

Tevens is door Raamovereenkomstpartijen (VNG, Stichting Afvalfonds en het ministerie) vastgesteld dat de inzamelvergoeding voor kunststof verpakkingsafval in 2019 afneemt. Dit terwijl de kosten voor de inzameling, de logistiek en het nasorteren gelijk blijven.

De verwachting is dat de kosten voor het huishoudelijk afvalbeheer de komende jaren verder toeneemt bij nieuwe Europese aanbestedingen. Dit wordt veroorzaakt door onder andere een tekort aan chauffeurs en de concurrentie van groenafvalcompost met gft-compost en meststoffen die om een 0-tarief afgezet worden. De verwachting is dat hierdoor het poorttarief voor de verwerking verder toeneemt.

8.2 Ontwikkeling nascheiding

Een aantal gemeenten zijn nascheiding van fijn restafval aan het onderzoeken of passen dit principe sinds een aantal jaren toe. Bij nascheiding leeft vaak de alles-op-één-hoop-gedachte. Maar nascheiding is geen oplossing voor kwalitatief goed papier, glas, textiel en vooral niet voor GFT-afval. Het GF-deel wordt bij nascheiding namelijk voor een klein deel vergist en in biogas omgezet, maar voor het resterende (vervuilde) digestaat is nog geen circulaire oplossing.

8.3 Kwaliteit kunststof (PMD), papier en textiel

Een ander landelijk issue is de kwaliteit van het brongescheiden PMD. Dat blijkt steeds meer "stoorstoffen" te bevatten: ander plastic en ander afval. Dat levert problemen op voor de sorteerders. En het Afvalfonds Verpakkingen vindt dat het gevolgen zou moeten hebben voor de hoogte van de vergoeding. Dat levert flinke discussies op. Voor de burger zijn de scheidingsregels voor PMD ook verwarrend en onlogisch, bijvoorbeeld de chipszak en het kunststof badeendje. Bij de PMD-sortering blijkt verder dat het blik vervuild is door ingeklemd plastic, met name folies, en daardoor niet goed afzetbaar.

Daarnaast heeft China de poorten gesloten voor kunststof (ook voor bont oud papier) en is de Nederlandse verwerkingsmarkt nog niet afgestemd op het aanbod. Dit zijn factoren die de prijzen drukken. Gemeenten kunnen kiezen om per 1 april 2020 uitsluitend verantwoordelijk te zijn voor de inzameling van PMD en niet meer voor het nasorteren en vermarkten ervan. Hierdoor hebben gemeenten geen kosten meer voor logistiek vanaf het afvaloverslagstation, het nasorteren en het vermarkten.

Doordat China de poorten heeft gesloten voor bont oud papier uit Europa is er een overschot aan oud papier op de Europese markt ontstaan. Papierfabrieken kijken daardoor kritischer naar de kwaliteit van ingezameld oud papier dat als grondstof dient voor nieuw papier. Peute heeft de individuele gemeenten vanaf oktober 2019 facturen verzonden in verband met verontreiniging van ingezameld oud papier. De (hoogte van de) facturen worden door Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel betwist. Peute hanteert namelijk een eigen protocol voor monsternamen en sortering om de verontreinigingsgraad te bepalen. Er is nog geen landelijke standaard. Daarnaast hanteert Peute, ook in de ogen van de branchevereniging NVRD, een onjuist maximaal toegestane vervuilingsgraad.

8.4 Tot slot

De transitie van afval naar grondstof gaat in een rap tempo door. De BCA houdt alle ontwikkelingen nauwlettend in de gaten en gaat daarbij na of de huidige systematiek door deze alternatieven zou kunnen verbeteren.